

**BATI ANADOLU TİCARETİNE YÖN VEREN BİR LİMAN: KYZİKOS
ANTİK KENTİ HYTOS LİMANI**

Korkmaz MERAL

*Doç. Dr. Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü
kmeral@atauni.edu.tr*

Ahmet Cuneydi HAS

*Arş. Gör. Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü
ahmetchas@gmail.com*

Geliş Tarihi: 2017.03.17

Kabul Tarihi: 2017.04.01

Öz

Arkeoloji alanında gelişmekte olan “Liman Arkeolojisi” limanları, batıkları ve su altında kalmış kalıntıları kendisine konu edinen Sualtı Arkeolojisinin bir dalını oluşturmaktadır. Ne yazık ki ülkemiz kıyı bölgelerinde çok sayıda antik yerleşim yeri olmasına rağmen, buralardaki sualtı çalışmaları hala istenilen seviyeye ulaşamamıştır. Anadolu kıyıları, limanların varlığıyla çok büyük bir potansiyele sahiptir. Batı Anadolu kıyılarında, bugün bile kalıntılarına rastlanmakta olan birçok antik liman bulunmaktadır. Anadolu’nun batı kıyıları Yunanistan’dakiler kadar olmamakla beraber iyi korunmuş koy ve limanları barındırmaktaydı. Bir toplumun refah düzeyi, kültür ve medeniyetinin gelişmişliği hiç şüphe yok ki ekonomik etkinliğine bağlıdır. Güçlü bir ekonominin can damarını ise canlı bir ticaret ağı meydana getirmektedir. Kyzikos sahip olduğu stratejik konumunun yardımı ile Antik Mysia bölgesinin deniz ticaretini elinde tutan en önemli kenttir. Karadeniz, Marmara ve Ege Denizi arasındaki ticaret akışında önemli bir yere sahip olan kent, ekonomik olduğu kadar siyasi açıdan da muhatabı olan diğer kentler arasında erişilmez bir konuma sahip olmuştur. Bu ayrıcalıklı konumuna da kentin güneyinde bulunan limanlar oldukça önemli bir katkı sağlamışlardır.

Anahtar Sözcükler: Kyzikos, Liman, Ticaret, Anadolu

West Anatolia to Trade a Directing Port: Kyzikos Antique City Hytos Port

Abstract

Harbor Archeology developing in the field of archeology, a branch have been created of Underwater Archeology. Unfortunately, although there are many ancient settlements in the coastal regions of our country, underwater studies has not reached the desired level in here. Anatolian coast has a great potential with the existence of ports. There are many ancient harbors the remains are found even today in west Anatolian coast. West coast of Anatolia has well-preserved coves and harbors together with not as much as in Greece. The level of prosperity of a society, depends on to economic activity with development of culture and civilization. The heartland of a strong economy creates a live trade network. With the help of the strategic location that Kyzikos is the most important ancient city of Mysia that holds maritime trade. In trade flows between Black Sea, Marmara and Aegean Sea, city with an important place, have an inaccessible position as economical as it is affordable, between the other cities that are politically. In this privileged position, have made a very important contribution harbors in the south of the city.

Key Words: Cyzicus, Port, Trade, Anatolia

Kyzikos'un Konumu

Balıkesir İli Erdek İlçesi sınırları içerisinde yer alan Kyzikos antik kenti (Strabon, 1993: 60), Marmara Denizi'nin güneyinde yer alan Kapıdağı Yarımadası'nın anakara ile birleştiği kıstağın kuzeyinde, Bandırma-Erdek karayolunun 9. km'de yer almaktadır (Koçhan, 2011:11) (Foto: 1). Anadolu'nun antik dönemden günümüze ulaşmış en önemli kentlerinden birisi olan Kyzikos: Kuzeyde; Hamamlı, Belkıs ve Çeltikçi köyleri doğuda; Aşağıyapıcı Köyü ve Bandırma Körfezi güneyde; Edincik-Bandırma karayolu batıda ise Erdek Körfezi ile çevrilidir (Tekin, 2007:40).

Antik dönemde Anadolu'nun en stratejik bölgelerinden birisi olarak karşımıza çıkan Kyzikos antik kentindeki bilimsel kazılar, Doç. Dr. Nurettin Koçhan'ın başkanlığında Anadolu'nun en büyük tapınağı olarak bilinen Hadrian Tapınağı'nda sürdürülmektedir. Bunun yanı sıra Amfityatro, Nekropol, Metroon, Bouleterion, Tiyatro ve Akropol gibi unsurlar da kentin dikkat çekici diğer yapıları arasında gösterilebilir.

Kyzikos'un Tarihi

Ege Denizi ve Çanakkale Boğazı yoluyla Karadeniz'e açılırken uğradıkları Kyzikos'taki Pelasgları yenen Miletoslular, Kapıdağı Yarımadası'nı kara ile birleştiren dar bölgede iki limanı olan Kyzikos kentini kurmuşlardır (Mansel, 1998:168). Bundan dolayı Kyzikos kentinin tarihi çağları, Yunan kolonizasyon süreci (Cook, 1946:71) olan MÖ 8. yüzyılın ortalarında Miletos'un kolonisi olmasıyla başlar (Koçhan, 2011:119; Akurgal, 1993:238; Mansel 1998:168; Meral, 2000:14). Bölgenin de zaten stratejik ve ekonomik açıdan elverişli bir konumda yer alması bu süreci hızlandırmıştır (Mansel, 1998:168).

Miletos'un yönetimi MÖ 6. yüzyılın ortalarında Pers İmparatorluğu'nun, Lidya Krallığına son vermesinin ardından Anadolu'nun birçok kenti gibi Kyzikos'ta Pers egemenliği altına girmiştir (Tekin, 2007:40). Neredeyse iki asır süren bu dönem MÖ 334 yılında Makedonyalı Büyük İskender'in Persleri geri püskürtmesiyle sona ermiş ve Kyzikos idari açıdan bağımsızlığına kavuşmuştur (Koçhan, 2011:119).

Roma İmparatorluğu Dönemine gelindiğinde ise bütün Anadolu'yu kapsayan refah ve huzur ortamı Kyzikos'ta da kendini göstermiştir. Bunun sonucunda da kentte yapılanma artmış, bir taraftan eski yapılar onarılırken, diğer taraftan pek çok anıtsal yapı inşa edilmiştir. Fakat bölgenin deprem kuşağı üzerinde bulunması sık sık depremlere neden olmuş ve nihayetinde MS 6. yüzyılın ortalarında meydana gelen depremden sonra kent halkının büyük bir bölümü Erdek'e (Artake) göç etmiş ve kent eski önemini kaybetmiştir (Koçhan, 2011:37).

Kyzikos'un Tarihinde Hytos Limanı'nın Konumu ve Önemi

Antik Çağ'da bölge ticareti ve sahip olduğu konumu ile Kyzikos tarihte adından çok söz ettirmiştir (Lloyd, 2007:82). Bu konumu nedeniyle de hem Çanakkale Boğazı (Hellespontos) hem de Marmara Denizi'ni (Propontis) kontrol noktasında deniz ve kara ile iç içe olmuş ve Arkaik dönemden Doğu Roma İmparatorluğu dönemine kadar önemli bir merkez olarak kalmayı başarmıştır (Koçhan, 2011:207-212).

Kyzikos antik kentinin yukarıda saydığımız özelliklere sahip olmasında şüphesiz limanlar önemli bir rol üstlenmişlerdir. Bu katkılar sadece ekonomik yönden değil kültürel ve siyasal açılardan da kentte kendini göstermiştir. Sahip olduğu stratejik konumunun yardımı ile Antik Mysia bölgesinin deniz ticaretini elinde tutan kentin (Strabon, 1993:8-11) güneybatısındaki *Hytos*, güneyinde kara içerisinde kalan *Panarmos* ve güneydoğusunda sualtındaki *Thrakikos* limanları bunun en büyük göstergesidir (Foto: 2).

Günümüzde mendireği tamamıyla su altında kalan ve antik dünyanın deniz ticaretinde son derece önemli bir yere sahip olan Hytos Limanı (Hasluck, 1909:6-18; Koçhan, Meral, Motor, Has, 2011; Koçhan, 2011; Koçhan, Meral, 2015). (Çizim: 1), sayesinde Çanakkale Boğazı üzerinden Ege ve Akdeniz kıyılarındaki kentlerle deniz ticareti yapılabilmıştır (Foto: 3).

Liman hakkındaki bilgiler antik kaynaklardan ve 2009 yılında Kyzikos kazı ekibi ve Bursa Uludağ Üniversitesi Arkeoloji bölümünün ortak olarak gerçekleştirdiği sualtı araştırmalarından elde edilmiştir (Koçhan, Meral, Motor, Has, 2011:191) (Foto: 4). Limanın güneybatı-kuzeydoğu doğrultulu mendireği, kesme taş, moloz taş ve harç kullanılarak yapılmıştır. Hytos Limanının mendireğinin kuzeyi yani karayla olan bağlantılı kısmı tamamen kumlar altında kalmıştır. Sualtındaki araştırmalar ve temizlik çalışmaları sırasında mendireği meydana getiren ve 1.00 m ile 2.50 m arasında değişen ölçülere sahip olan blok taşlarının neredeyse tamamı midye, denizyıldızı ve yosunlarla kaplanmış durumdaydı (Foto: 5). Mendireğin güneybatı ucundan başlayarak karaya doğru yaklaşık 238 adet blok taştan meydana geldiği tespit edilmiştir. Bu taş bloklar üzerinde zıvana ve kenet izleri saptanmasına karşın yapılan su altı araştırmalarında taşların birbirine bağlanmasını sağlayan demir ya da kurşunla karşılaşılmamıştır. Blok taşların iç kısımlarında kalan moloz taşlar Roma harcıyla birbirine bağlanmıştır. Mendireğin güneydoğu ucunda deniz yüzeyine yakın bir derinlikte, 1.00 x 0.95 m. ölçülerinde kare formulu üç delikli bir de taş çapa bulunmuştur (Koçhan, Meral, Motor, Has, 2011:191) (Foto: 6).

MÖ 5. yüzyılın sonlarında kentin yaşadığı en büyük deniz savaşı olan “*Kyzikos Savaşı*”nda Atinalı Alkibiades’in donanmasının Kyzikos limanlarına demirlemesi Hytos Limanının Klasik Dönemlerden itibaren kullanıldığına işaret etmektedir (Hasluck, 1909:167; Littman, 1968:265-272). MS 7. yüzyılda Emeviler Dönemi’nde Konstantinopolis’in (İstanbul) Araplar tarafından kuşatılması sırasında Arap donanmasının Kyzikos’u üs olarak kullandığı ifadesi ise üç liman içerisinde en uzun süre kullanım gördüğünü ve işlek bir liman olduğunu göstermektedir (Ostrogorsky, 1981:115). Kullanılan malzeme, yapım tekniği ve Kyzikos Antik Kenti’nin tarihi ışığında mendireğin MS 1-2. yüzyıllarda Hadrian Döneminde yoğun olarak kullanıldığı düşünülmektedir. Ortaçağ’ın yanı sıra Osmanlı İmparatorluğu döneminde de kullanıldığı düşünülen, bu limanla ilgili daha kesin sonuçlar ileride yapılacak kazı ve sondajlarla ortaya konulacaktır.

Ticaret

Bir toplumun refah düzeyi, kültür ve medeniyetinin gelişmişliği hiç şüphe yok ki ekonomik etkinliğine bağlıdır. Güçlü bir ekonominin can damarını ise canlı bir ticaret ağı meydana getirmektedir. Ne yazık ki ülkemiz kıyı bölgelerinde çok sayıda antik yerleşim yeri olmasına rağmen, buralardaki sualtı çalışmaları hala istenilen seviyeye ulaşamamıştır. Limanların varlığıyla çok büyük bir potansiyele sahip olan Batı Anadolu kıyılarında bugün bile kalıntılara rastlanmakta olan birçok antik liman bulunmaktadır. Marmara Denizi ve Ege Denizi'nin kıyılarında birbirlerinden çok da uzak olmayan adacıkların fazlalığı ana karadaki insanların çok erken dönemlerden itibaren denize açılmalarını tetiklemiştir.

Kültür tarihi açısından çok önemli bir konumda yer alan Marmara Denizi kıyılarında yer alan kentler, ticaret sayesinde değişim ve gelişimleri açısından her dönem aktif bir durum sergilemişlerdir. Bu gelişim kendini sadece ekonomi alanında değil kültürel ve siyasal alanlarda da hissettirmiştir. Kent içerisinde birçok yapının özellikle de hem tiyatro hem de amfiteatr gibi mimari eserlerin olması Kyzikos'un nüfusunun yoğunluğunu göstermektedir. Ayrıca bölgede değişen siyasi olaylara yön vermesi de önemini kanıtlamaktadır. Anadolu'nun batısında bulunan bu liman kentleri, hem Ege dünyası hem de Anadolu'nun iç kesimleri arasında bir köprü vazifesi görmüştür. Bu noktada Kyzikos antik kenti hem coğrafi konumu hem de ekonomik yapısıyla adından çok söz edilen bir kent olmuştur.

Marmara Denizi'nde Kyzikos' un iki yüzden fazla gemiyi alabilecek korunaklı limanlarından bahsedilmektedir (Strabon, 1993:60; Lloyd, 2007:82). Bu hem gemi sayısı hem de limanın kapasitesi düşünüldüğünde deniz ticaretine verilen önemi göstermektedir. Bu limanlar, ekonomik hareketliliğin çok fazla olduğu, ticaretin yoğun olarak yaşandığı kentin en önemli unsurlarındandır.

Batıda Troya ve Aiolis, güneyde Lidya, doğuda ise Frigya ve Bitinya ile çevrili olan Mysia bölgesinin ve antik Anadolu'nun en ünlü kentleri arasında bulunan Kyzikos, ticaret yollarının üzerinde bulunması sebebiyle kısa zamanda zenginleşmiş ve Batı Anadolu'nun en güzel kentlerinden birisi olmuştur (Mansel 1998:499). Bu avantajlı durumunu iç denizin ortasında yer alması ve kentin bunu çok iyi kullanması sağlamıştır.

Anadolu'nun kuzey kıyılarında Sinope (Sinop), Amisos (Samsun), Kerasos (Giresun) ve Trapezus (Trabzon) gibi çok önemli koloni kentlerinden Kolkhis ve Tauris (Kırım Yarımadası) gibi Karadeniz'in doğusu ve kuzeyine dek ticari ilişkiler yapılmıştır. Marmara'da Byzantion (İstanbul), Lysimakheia (Bolayır), Priapos (Kara Biga) ve Parion (Kemer Köyü), Çanakkale Boğazı'nda; Lampsakos (Lapseki), Abydos (Nara Burnu), Sestos (Akbaş), gibi koloni kentleri aracılığıyla da tüm Ege dünyasına nüfuz edilmiştir (Çizim 2). Bu ticari rota sadece Akdeniz-Ege-Karadeniz'de bulunan kıyı kentleriyle gerçekleşmemiş ayrıca kara yoluyla Pergamon'a ve Kral yolunun bittiği Lidya Uygarlığının başkenti Sardes'e kadar uzanmıştır. Hellenistik Dönemde Kyzikos'un müttefiki olarak karşımıza çıkan Pergamon Krallığı'nın başında bulunan Philetairos'un kente hububat ve para yardımının yanında asker de göndermesi bu ilişkiyi kanıtlar niteliktedir (Magie, 2002:56). Kent sınırlarının oldukça genişlediği ve Gönen Çayı (Aisepos Irmağı)

boyunca içerilere kadar uzanarak, Pergamon sınırına kadar ulaştığı bilinmektedir (Hasluck, 1909:181; Magie, 2002:56). Bu dönemde kent, Batı Anadolu'nun dünyaya açılan kültürel bir merkezi haline gelmiştir.

Pergamon'un vasiyet yoluyla Roma'ya bağlanmasından sonra da bu ticari ilişkiler devam etmiştir. Ephesos'ta bulunan ve İmparator Nero dönemine tarihlenen bir yazıtta ise "Denizden kim bir şey alıp götürüyorsa bunu vergisinde belirtmeli, Khalkhedon, Daskyleion, Apollonia, Kyzikos, Priapos, Parion ve Lampsakos gibi kentlerin adının geçmesi Kyzikos'un önemli bir deniz ticaret merkezi olduğunu göstermektedir (Koçhan, 2013, 78).

Kyzikos' un belirttiğimiz bu uzak bölgelere kadar genişleyip antik dönemin en parlak kentlerinden biri olmasının en önemli somut delilleri ise: *Cyzicene* olarak anılan elektron sikkelerdir. Bu sikkelerin Anadolu'nun kuzeybatısı ve kuzeyi dışında Yunanistan, Bulgaristan, Romanya ve Kırım Yarımadası'nda kullanılmış olması kentin çevresindeki bölgelerle yoğun ticari ilişkilerinin kanıtıdır (Mildenberg, 1994:1-12). Üzerinde genellikle *Ton Balığı*'nın işlendiği *Cyziceneler*, sıra dışı ve eşsiz güzellikleriyle uluslararası ticarete hem karada hem de denizde vazgeçilmez ödeme araçları olarak kullanım görmüşlerdir (Price, 2001:72) (Foto:7). Sikke darbının MÖ 6. yüzyıldan Hellenistik Döneme kadar uluslararası niteliğini devam ettirmesi kentin ekonomik gücünün göstergesidir. Bu dönem kent sikkelerinin değer ölçülerinin *Kyzikos Stateri*'ne (Stater, sikkelerde kullanılan en büyük ağırlık birimi) göre ayarlanması bu gelişmeyi kanıtlar niteliktedir (Yaylalı, 1988:12-15; Koçhan, 2011:119).

Anakentler ile kolonileri arasındaki ticari ilişkiler çeşitli ürünler üzerinden sürdürülmüştür. Kyzikos antik kenti, üzüm ve zeytinin yanı sıra zeytinyağı, şarap, balık, vücut yağı, parfüm ve merhem gibi ihraç ürünlerine sahipti. Karadeniz'e özellikle Kırım Yarımadası kıyısında bulunan kentlere zeytin, zeytinyağı ve şarap satarak bu alandaki faaliyetlerini daha da güçlendirmiştir (Magie, 2002:38). Strabon'un kent yönetiminin hazine ve tahılı da tartışma konusuna aldığı belirtmesi ticarete verilen önemi vurgulamaktadır. Roma Döneminde de Kyzikos'un zeytin ağaçları ve üzüm bağlarının ticari yönden büyük önem taşıdığını antik yazarların verdiği bilgilerden öğreniyoruz. Günümüzde dahi bu bölge ekonomisinde üzüm, zeytin, zeytinyağı ve balıkçılık en önemli gelir kaynakları arasında yer almaktadır.

Zamanla kentlerin büyümesi ve barındırdığı nüfuslarının artması özellikle temel besin kaynağı olan tahıla ihtiyacı arttırdığı gibi bu koloni kentlerinin kurulmasına ortam hazırlamıştır (Schwertheim, 2004:30). Yukarıda saydığımız ürünlerin yanında denizlerdeki tahıl ticareti açık denizlere olan ticaretin daha da yoğunluk kazanmasını beraberinde getirmiştir (Casson, 2002:110).

Sonuç

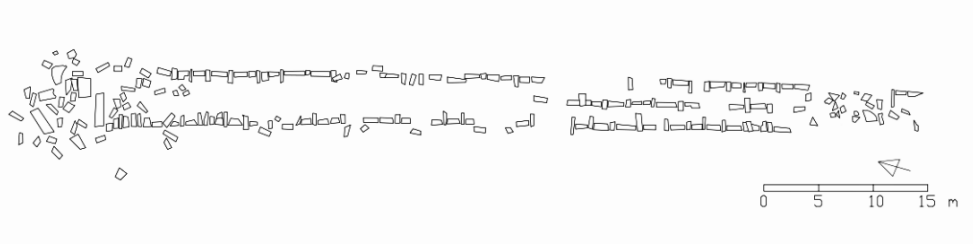
Sonuç olarak bu çalışmada: Ticari rotalar üstünde bulunan kıyı kentleri ile Kyzikos kentinin ilişkileri nasıl olmuştur? Ticaret sırasında hangi ürünlerin ithalat-ihracatı yapılmaktadır? Soruları cevaplandırılmaya çalışılmıştır.

Kyzikos kentinin stratejik konumunu çok iyi değerlendirmesi yalnızca siyasi ve kültürel açıdan değil ekonomik yönden de bölgenin önemli bir kültür merkezi ve liman kenti olmasını sağlamıştır. Kent, sadece bulunduğu bölgeyi değil çağdaşları olan kentlerinde gelişimine ön ayak olmuştur. Kyzikos'un o dönemin diğer kentlerinde görülmeyen bir biçimde hem deniz ticaretini hem de kara ticaretini etkili bir biçimde kullanması Anadolu ticaretinde her zaman övgüyle anılmasına sebep olmuştur. Kentin böylesine parlak bir tarih yaşamasında, kuruluş tarihinden itibaren geç dönemlere kadar aktif olarak kullanılan Hytos Limanı çok önemli rol oynamıştır.

Anadolu'nun doğusunda olduğu gibi batısında da her yönden ve her dönem çok güçlü uygarlıklar var olmuştur. Kıtalar arasında bir geçiş güzergâhı olan Anadolu'da kurulan uygarlıklar, dünya kültür mirasına pek çok şey bırakmıştır. Çok zengin bir kültürü bünyesinde barındıran ve zincirin en önemli halkasını oluşturan Anadolu Kyzikos gibi kentler vasıtasıyla genel anlamda bunu avantaja dönüştürmeyi başarabilmiştir.

Kaynakça

- Akurgal, Ekrem, (1993). *Anadolu Uygarlıkları*. İstanbul.
- Casson, Lionel, (2002). *Antik Çağda Denizcilik ve Gemiler*. İstanbul.
- Cook, R. , Manuel, (1946). “Ionia and Greece in the Eight and Seventh Centuries B. C.”. *JHS*. LXVI.
- Hasluck, Frederick W. , (1909).” The Marmara Islands”, *JHS*, 29.
- Koçhan, Nurettin, (1991). “Kyzikos 1989 Kazısı. Hadrian Tapınağı Mimari Bezemeleri”. *Türk Arkeoloji Dergisi*. 29.
- Koçhan, Nurettin, (2011). Kyzikos Tarihi ve Mimari Kalıntıları. Bursa.
- Koçhan, Nurettin, Kyzikos, (2013). “Hellespontus’da Bir Eyalet Merkezi”. *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*”. 31, ss. 69-91. Erzurum.
- Koçhan Nurettin, Meral Korkmaz, Motor Hacer, Has Ahmet Cüneydi. (2011) "Kyzikos, 2009". 32. *Kazı Sonuçları Toplantısı 1. Cilt*. Allame Tanıtım & Matbaacılık Hizmetleri. Ankara.
- Koçhan Nurettin - Meral Korkmaz, (2014). İkinci Dönem Kyzikos Kazıları 2006-2013". *Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü 40. Kurulu Yılı Armağanı Anadolu'nun Zirvesinde Türk Arkeolojisinin 40 Yılı*. (ed. Hasan Kasapoğlu- Ali Mehmet Yılmaz). Ankara.
- Koçhan, Nurettin – Meral, Korkmaz, (2015). “Kyzikos’ta Yapılan Kazı ve Sondajlarla İlgili Bir Değerlendirme”. *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*. 35. Erzurum.
- Leo, Mildenberg, (1994). The Cyzicenes: a Reappraisal, *American Journal of Numismatics*.
- Littman, Robert J. , (1968). “The Strategy of the Battle of Cyzicus”. *Transactions and Proceedings of the American Philological Association*. 99.
- Lloyd, Seton, (2007). *Türkiye'nin Tarihi Bir Gezginin Gözüyle Anadolu Uygarlıkları*. (çev. Ender Varinlioğlu). Ankara.
- Magie, David, (2002). *Anadolu'da Romalılar Batı Anadolu ve Zenginlikleri*, (çev. Nezih Başgelen). İstanbul.
- Mansel, Arif Müfit, (1998). *Ege ve Yunan Tarihi*. Ankara.
- Meral, Korkmaz, (2000). *Kyzikos Amphitheatr'ı Işığında Amphitheatrlarda Düzenlenen Oyunlar*. İstanbul.
- Ostrogorsky, Georg, (1981). *Bizans Devlet Tarihi*. (çev. Fikret Işıltan). Ankara.
- Price, Martin, (2001). *Hellen Dünyasında Sikke*. (çev. Oğuz Tekin). İstanbul.
- Schwertheim, Elmar, (2004). *Antik Çağda Anadolu*. (çev. Nuran Batu). İstanbul
- Strabon, (1993). *Antik Anadolu Coğrafyası (Kitap:XII, XIII, XVI)*. (çev.A. Pekman), İstanbul
- Tekin, Oğuz, (2007). *Eski Anadolu ve Trakya*. İstanbul
- Yaylalı, Abdullah, (1988). “Antik Kyzikos Kenti ve Geleceği Üzerine Düşünceler”. *I. Kyzikos Paneli*. Bandırma.

Çizim 1: Hytos Limanının Çizimi

Çizim 2: Marmara ve Karadeniz'de Bulunan Koloni Kentleri

Foto 1: Kyzikos'un Uydudan Görüntüsü

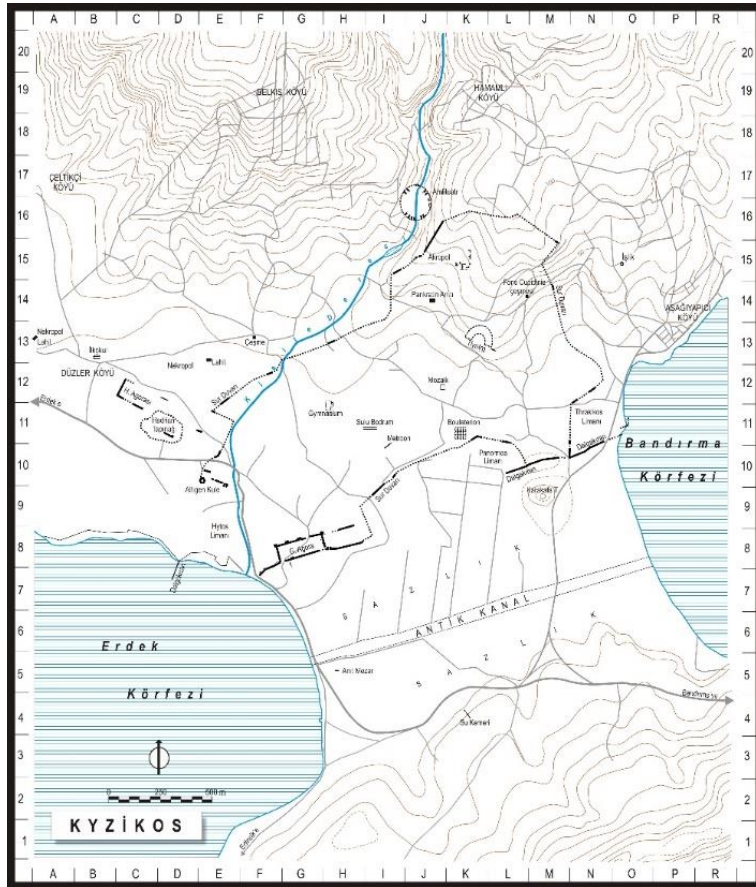

Foto 2: Kyzikos'un Limanları

Foto 3: Hytos Limanı Kalıntıları

Foto 4: Hytos Limanı Sualtı Çalışmaları

Foto 5: Hytos Limanı Temizlik Çalışmaları

Foto 6: Bulunan Taş Parça

Foto 7: Ton Bahıgının İşlendiği Cyzicene

